

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput XVI. Idem (a) Marsilien. Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

cap. ad decimas, de restit. spol. lib. 6. ibi: Nisi evidenter docuerit. Restitit enim illi ius commune, & favet spoliatori; siquidem præsumit, post divisionem parochiarum ad ipsos parochos tantum pertinere. Covarruvias dicto capite 17. num. 6. Barbosa dicto cap. 28. de offic. Parochi, §. 2. num. 43. quæ doctrina procedit in laico possidente decimas virtute privilegii, & à parochio spoliato: sed si ipse spoliatus sit ab alio laico, & intendat interdictum unde vi, ante omnia est restituendus, juxta juris communis regulas, ut docet Menchaca *resist. reg. cap. 89. num. 5.* Etiam proceditur in his causis appellatione remotâ, cap. tua, 26. hoc titul. Salgado de regia protectione, 3. p. cap. 2. num. 63. Quæ sententia probatur ex eo, nam in tributis Imperatori solvendis non admittitur appellatio, l. *abstinendum, l. finali, Cod. quorum appellat.* sed decimæ sunt tributa debita Principi caelesti, cap. decime 66. 16. quest. 1. cap. tua, hoc titulo: igitur finaliter in eis appellationi locus non est. Accedit, nam decimæ assignantur parochis pro alimentis, cap. decimas,

vers. sed rardius, 16. quest. 1. sed in causis alimentorum appellatio non admittitur, ut latè probat Salgado *dist. 3. pag. cap. 1.* Igitur nec in causis decimarum appellatio quoad effectum suspensivum admitti valet. Quæ doctrina procedit in casu textus in dicto cap. tua nos, videlicet cum reus, à quo decimæ petuntur, opponit consuetudinem, vel præscriptionem, & condemnatus est; secus verò si agatur cum persona ecclesiastica, quæ intendit jus habere ad decimas; vel si quæstio sit inter duas Ecclesias æqualiter decimas vindicantes; vel si collector decimarum modum excedat; quia ab excessu potest appellari. Exceptis tamen his casibus proceditur appellatione remotâ, & Judex ecclesiasticus potest incipere à præcepto de solvendo, ut pluribus relatis probat Salgado ubi supra, num. 73. Nec in eo iudicio ulla admittitur compensatio alterius debiti, ne eo prætextu decimarum solutio differatur, ut post Monetam, Rebuffum, & alios resolvit Hunnius in *Encyclop. dicto tit. de decimis, cap. 9. in fine.*

CAPUT XV.

Idem (a) Ambianensi Episcopo.

AD hæc donationem decimæ, quam Abbas sancti S. de (b) Monstrali cuidam loco concessit per successionem tenendam [quoniam sanctuarium de jure (c) hæreditario possideri non debet] viribus carere decernas, & laicum [nisi decimam ipsam ipsi Ecclesiæ liberè resignaverit] vinculo excommunicationis adstringas.

NOTÆ.

1. (a) **A**mbian.] Ita etiam legitur post Concilium Lateran. p. 50. cap. 28. & in prima collectione, sub hoc tit. cap. 27. ubi additur, *pars cap. quoad Sedem*, ut cognoscatur in præsentem referri secundam partem textus in cap. 2. infra, de frigid. & malef. De Ambian. Ecclesiæ nonnulla adduxi in cap. 37. de rescript.

(b) *De Monstrali.*] Monasterium hoc sancti Salucii Monstrolensis est prope urbem Monstrolium in Gallia, Ordinis D. Benedicti, ut referunt Mireus in *sua Gallia*, Chopinus de *sacra polit. lib. 1. tit. 4. num. 17.*

(c) *Hæreditario.*] Ut latè probavi in cap. 1. de præb. Commentarium hujus textus dabimus infra in cap. prohibemus.

CAPUT XVI.

Idem (a) Marsilien. Episcopo.

DE terris, quæ Judæi colunt, tuæ prudentiæ respondemus, ut eos ad decimas persolvendas vel possessiones penitus renunciandas, cum omni distinctione compellas, ne fortè occasione illâ Ecclesiæ valeant suo jure fraudari.

NOTÆ.

1. (a) **M**arsilien.] Ita legitur in prima collectione, sub hoc titulo, cap. 28. ubi additur, *pars capituli Quia super his*: unde deducitur, in præsentem referri secundam partem textus in cap. quia super his, de Judæis. De Marsilien. Ecclesiæ nonnulla notavi in cap. 6. de his quæ vi.

COMMENTARIUM.

2. **C**irca obligationem solvendi decimas à Judæis, vel infidelibus contraria videntur juris testimonia, variæque reperuntur DD. sententiæ; sed pro vera resolutione, & hujus textus expositione discrimen est constituendum inter decimas personales, & prædiales, personales enim non solvunt, qui baptizati non sunt, cap. ex transmissa, hoc titulo, docent Suarez dicto tract. de decim. cap. 16. m. 4. Fagundez in 5. præcept. Eccles. lib. 2. c. 1. n. 4. Ricciulus

Fff 2 de

de jure person. lib. 2. cap. 9. per totum. Si enim decima illa præstantur ratione sacramentorum, & infideles nulla accipiunt Sacramenta, inde eas decimasolvere non tenentur. Accedit, nam obligatio solvendi decimas personales provenit à jure ecclesiastico, ut dicemus infra in *cap. in aliquibus, §. final.* sed infideles præceptis Ecclesiæ non ligantur, juxta illud Apostoli 1. ad Corinthios cap. 5. *De his qui foris sunt, quid ad nos.* Et *cap. gaudemus, de divorciis:* ergo non tenentur solvere decimas personales. Nec obstabit, si dicas, Judæos teneri præceptis juris divini; siquidem sub dominio, & potestate Dei sunt, ac proinde præceptis legis veteris de decimis solvendis eos obstringi. Nam respondetur, præceptum decimarum in lege veteri non fuisse positum à Deo universis, sed solum habitantibus terram Canaanorum, propter populum Israëliticum, & Levitas; ac proinde eo præcepto non ligantur infideles, nec præcepto ecclesiastico, qui adhuc per baptismum janua Ecclesiæ non sunt ingressi. Unde infertur hereticos omnino teneri ad decimarum præstationem; quia per baptismum ad Ecclesiam spectant, & ita apostasià ab hac obligatione eximi non valent, quia ex fide, quam in baptismo promiserunt, legibus Ecclesiæ obligati fuerunt. Circa prædiales decimas certum est, Judæos ceterosque infideles cogi eas præstare, *cap. quando, §. final. de usur. cap. nimis, de excess. Prælat. Capitul. Caroli Calvi anni 877. cap. 31.* quod exponit Boiquetus ad *Innocentium lib. 1. epist. 50.* docent Azor, Vazquez, & Mone-ta relati à Barbola dicto *cap. 28.* Decime enim prædiales, sunt onera ipsius prædii, & ab ipso prædio debentur; & ita prædia illa, quæ decimas pendebant antea, transeunt cum suo onere, argumento textus in *l. Imperatores, ff. de public.* Unde infideles decimas solvere non tenentur, simpliciter loquendo; sed quatenus respiciunt onera realia prædiorum; & hac ratione Judæi, ceterique infideles obligantur ad solutionem decimarum; quoniam prædia ipsa habent inhærentem obligationem decimarum, & tanquam onus reale ipsius rei, necesse est ut ad omnes transeant, etiam infideles, ad satisfaciendum Ecclesiæ interesse, ut in præsentis textu docetur, præcipue in illis verbis: *Ne forte illa occasione Ecclesia valeant suo jure fraudari.* Quæ verba supponunt jus Ecclesiæ ad decimas persolvendas in tali fundo tuisse acquisitum. Unde deducitur, doctrinam hanc procedere respectu prædiorum, quæ possident infideles in terris Christianorum, aut quæ eorum aliquando fuerunt; nam ex prædiis in propriis infidelium provinciis possessis decimæ non debentur ex eo, quod esset in eis ratio juris quæsitæ Ecclesiæ ad decimas ex illis prædiis percipiendas: juxta quam distinctionem exponendus est textus in *cap. finali, hoc tit. in 2. collect.* ubi Clemens II. ita decrevit: [Ad audientiam nostram, te significante pervenit, quod cum

Judæi cupiditate maxima, & damnabili parochiam Sancti Lauri pro parte magna occupaverint, adhuc residuum de die in dies occupant intendunt. Quia vero præscripta Sancti Lauri Ecclesia propter hoc magnam suorum bonorum jacturam incurrit, disce. v. p. A. l. p. m. quatenus nisi Judæi, qui in civitate Rothomagensium morantur, ad monitionem vestram, & decimas, & omnes proventus alios, quos de parochianis fidelibus, si ibi habitarent, contingerentur; prædictæ Sancti Lauri Ecclesiæ, & aliis, quarum parochias detinent occupatas, annis singulis sufficienter, ac congruè recompensare curaverint, omnes Christi caractere insignitos, five viriles, five femineis sexus extiterint, qui Judæis obsequium exhibere, aut mutuo aliquid ab eis accipere, aut restituere jam acceptum, venditionis, aut locationis cum eis contrahere, seu quemlibet alium contractum inire, vel eis *Ave* dicere, seu habere colloquium, nisi de sua correctione, vel inexpectatâ conversione allicere, ullâ præsumptione tentaverint, omni gratiâ, & timore postpositis, contradictione & appellatione cessante, anathematis vinculo adstringatis, cui etiam volumus sententiæ subjacere quemcumque, qui illis ad vestri elationem mandati consilium suum, five auxilium impenderit, aut favorem.] Et etiam accipiendus est Innocentius III. *lib. 2. epist. in* editione Colonie, ubi *lib. 2. fol. 312.* Episcopo Abulensi ita scribit: [Ex parte dilectorum filiorum Capituli Abulensis fuit in audientia nostra querimonia recitata, quod cum homines tuæ diocesis in castris, & in ipsa civitate morantes, de tribus partibus frugum totius agriculture suæ, molendinorum etiam, & hortorum; & rusticolæ de quarta parte parochialibus Ecclesiis, à quibus Ecclesiastica percipiunt Sacramenta, decimas solvere teneantur: licet ministri Ecclesiarum ipsarum ferè nullos habeant redditus præter decimas, unde valeant sustentari, domini prædictorum horronum, & molendinorum ipsa tradunt Sarracenis, in grave detrimentum Ecclesiarum, & præjudicium excolenda: qui nolunt Ecclesiis, sicut olim Christiani solebant, freri potentiam, & favore illorum, à quibus illis excolenda traduntur, decimas exhibere. Volentes igitur ipsis Ecclesiis, & earum ministris super hoc, prout convenit, providere, fraternitati tuæ per Apostolica scripta mandamus, quatenus nisi Sarraceni illi ad communionem tuam cum ea integritate, quæ Christiani solebant, prædictas decimas Ecclesiis voluerint exhibere, eis facias communionem à Christianis super mercimoniis rerum venalium, & aliis penitus denegari: Christianos illos, qui talibus contra formam mandati Apostolici communicare præsumpserint, à sua præsumptione per censuram ecclesiasticam, appellatione remota, compescens. Datum Later. xii. Kal. Junii.]